

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2024-43

17.1.2024

Storebrand Livsforsikring AS

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Trilling/ flytting av wiretrommel – ryggplager - avdempede ulykkesbegrepet – yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Forsikrede arbeidet som *fagansvarlig logistikk* på plattform, da han hjalp til med å flytte en wiretrommel på ca. 150 kg, 70 cm høy og 60 cm bred. Ettersom det ikke var mulig å bruke plattformkran, trillet forsikrede og kollegaen trommelen gjennom en lengre trang strekning frem til innvendig heis. På strekningen måtte de flere ganger snu trommelen 90 grader som følge av hjørner. I forbindelse med slik snuing av trommelen fikk forsikrede en kink/ skade i ryggen. Forsikrede opplyste senere at trommelen satt fast og at de derfor måtte bruke ekstra kraft. Saken reiste spørsmål om hendelsen kunne anses som en yrkesskade etter det avdempede ulykkesbegrepet. Nemnda bemerket at saken måtte vurderes i lys av de tidsnære opplysningene om hendelsesforløpet. Slik saken var opplyst kunne nemnda ikke se at dyttingen av trommelen innebar en uvanlig arbeidssituasjon eller at dyttet måtte utføres på en uvanlig måte som tilsa at det avdempede ulykkesbegrepet kom til anvendelse. Foretaket ble gitt medhold.

Sakens bakgrunn

Forsikrede (fagansvarlig logistikk) skadet seg på arbeid 1.7.16 i forbindelse med forflytning av en wiretrommel.

Av journalopplysninger før hendelsen fremkommer at forsikrede har hatt mangeårige ryggplager og første gang ble operert for prolaps i 1998. Han var flere ganger i kontakt med Medik på plattform grunnet disse plagene og behov for medikamenter.

Forsikrede oppsøkte Medik på plattformen 1.7.16:

(Forsikrede) skulle snu en Wiretrommel og vred korsryggen. Smertefullt og plagsomt i korsrygg, ikke utstråling. Han føler selv at det er muskulært. (Forsikrede) har vært operert for prolaps tidligere, han har hatt mye problemer med- og har lett for å dra på seg plager i ryggen. Likevel var dette en konkret handling som førte til smerter i ryggen.

Han var tilbake hos Medik 2.7.16:

Hendelse fra 30.6.16, der (forsikrede) skulle snu en Wiretrommel og vred korsryggen. Oppsøkte hospitalet 1.7.16. (Forsikrede) har ikke blitt noe bedre i ryggen, han går veldig stivt og det gjør vondt å bevege seg. Han har nå smerter i ryggen med utstråling til høyre fot. Sover dårlig og føler at det er vanskelig å skulle stå i arbeid.

Konsulterer Vaktlege (...) Konsulterer også (...) som etter nøye vurdering lander på at dette er en medisinsk sak og ikke skal registreres som skade i Synergi.

Forsikrede var sykmeldt i perioden 2.7.16 – 15.7.16, og ble deretter friskmeldt.

Forsikrede var på ny i kontakt med Medik 23.9.16:

Ryggsmerter med utstråling som starta for halvanna veke sidan. Kjem gåande noko krokbøyd. Kom offshore i går. Har ikkje vore hos lege før utreise (...)

Forsikrede var tilbake hos Medik 26.9.16:

Forverring av ryggsmerter siste dager "kastar inn handkledet" og ber om å få dra i land (...)

Forsikrede var sykmeldt i perioden 26.9.16 – 18.9.17.

Av notat 6.6.17 fremkommer at det var et dialogmøte med arbeidsgiver og at forsikrede ble operert 5.3.17:

(...) Problemene nå ble trigget av hendelse 010716, da (forsikrede) skulle snu en kabeltrommel. Vekt ukjent. Er ikke registrert som skade/ ARS.

Forsikrede var i jobb frem til 3.1.22 da han ble sykmeldt på nytt. Han har ikke vært i arbeid etter dette.

Skademelding til Nav, signert Logistikkleder som forsikrede utførte oppgaven med, ble sendt 18.5.22, hvor det fremkommer at skadens art er "vridning i rygg", og under beskrivelse av skadehendelsen fremkommer:

Skulle snu ein wiretrommel med hendene, fikk ein vridning i ryggen.

Forsikrede utdypet skadeforklaringen til Nav 14.6.22:

Hva arbeidet du med i ulykkesøyeblikket?

Transport av wiretrommel på dekk, sammen med kollega.

Gi en så nøyaktig beskrivelse av hendelsen som mulig

Skulle trillewiretrommel gjennom gangvei og inn til heis for utstyrskift, sammen med kollega. Måtte snu trommel rundt hjørne. Brukte kraft for å snu den. Fikk da en vridning/snell i korsryggen, med tilhørende smerte, Dette er en arbeidsoppgave som utføres periodevis. Vitne til hendelsen var kollega (...)

Forsikrede klaget 26.8.22 til Nav på avslag på godkjenning av yrkesskade.

Skademelding til foretaket ble sendt 14.9.22.

Logistikkleder redegjorde for følgende 15.9.22.

Beskrivelse av utførelse av arbeidsoppgaver

Vanlig praksis er at når det skal transporteres utstyr ned i utstyrsskiftet på (plattform), så blir dette gjort med bruk av plattformkran gjennom lasteluker som blir åpna på kvart nivå. Lettere utstyr kan transporteres ned via heis innvendig i utstyrsskift. Det var planlagt å løfte ned wiretrommel (70cm høyde, 60cm bredde og vekt på ca 150 kg) med plattformkran, men pga. at det foregikk arbeid på lasteluker, så var ikkje dette mulig. Det blei derfor planlagt å transportere denne trommelen ned i skiftet ved hjelp av innvendig heis i utstyrsskift, noko som ikkje er ein vanlig måte å transportera denne trommelen ned på.

Trommelen blei derfor løfta ned til lastedekk på C06 (Modulnr). Fra C06 skulle den trillast inn i C04 (Modunr) for videretransport med heis i utstyrsskift.

01.07.2016 skulle eg og (forsikrede) sjå på ein annen jobb som foregikk nede i utstyrsskiftet på G22U. Siden me skulle samme veien, bestemte me oss for å ta med trommelen ned til G22U. For å få til dette så måtte me trilla trommelen fra utvendig lastedekk i C06 og inn til innvendig heis i C04. Dette er ikkje eit rett strekk, det er fleire hjørner der trommelen må snuast i 90 grader for å trillast vidare. Når me skulle snu trommelen 90 grader inne i C04, så måtte dette gjøres ved at me tok tak opp på trommelen i kvar vår side, denne arbeidsoperasjonen gjør at du vrir kroppen samtidig som du må bruka ein del kraft for å få snu denne trommelen. I denne arbeidsoperasjonen så fikk (forsikrede) kink/skade i ryggen.

(...)

Foretaket avsto å godkjenne skaden som en yrkesskade 28.10.22.

Foretaket fastholdt avslaget i brev av 8.3.23.

Forsikrede vedla uttalelse vedrørende "internttransport til (...) " og 5 fotografier fra kollega på plattformen, datert 2.5.23:

Internttransport til (...)

Transportrute for diverse materiell som skal til heis til utstyrskaft.

Forflytning av materiell krever fokus da passasjen er trang og skråbakke kan gi utfordring i forhold til forskyving av materiell. Alt materiell som fraktes til heis må sikres slik at det ikke gir skade på personell eller utstyr.

Forsikrede har i det vesentlige anført at skaden må anses som en arbeidsulykke etter det avdempede ulykkesbegrepet. Da trommelen skulle snus på vei til heisen i modul C04, sto trommelen bom fast. Da forsikrede skulle få den løs ved å vri på den opplevde han et smell/ et rykk i ryggen med umiddelbare smerter. Han sto i en vanskelig arbeidsstilling og løftet/ vred forkjært da han skulle få trommelen løs.

Transport av trommelen ligger utenfor forsikredes ordinære arbeidsoppgaver, og transporten av wiretrommelen skjedde på en usedvanlig måte. Han handlet under tidspress og sto i en vanskelig arbeidsstilling, jf. Rt-2005-1757 og Rt-2007-882. Det foreligger et avvik fra det normale i forsikredes arbeidsoppgaver, og det må videre vektlegges at manuell transport ikke er den vanlige måten å frakte slike tromler på. Forsikrede har aldri før utført denne oppgaven. De fremlagte fotografier viser at forsikrede måtte frakte trommelen i en trang gang med flere hjørner, og det aktuelle hjørnet der skaden skjedde var ekstra trangt grunnet plasseringen av en trapp. Da trommelen kilte seg fast, måtte forsikrede og kollegaen skynde seg å få den løs ettersom den blokkerte en rømningsvei. Forsikrede ble pålagt av leder å utføre oppgaven.

At forsikrede var kjent med vekten var ikke relevant ettersom han aldri tidligere hadde transportert tromler på denne måten. Forsikrede jobbet også normalt utvendig på plattformen, og var ikke kjent med hjørnene i gangen og hvor problematisk det ville være å transportere trommelen.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at hendelsen ikke kan godkjennes som yrkesskade verken under det markerte eller avdempede ulykkesmomentet. Bevisbyrden påhviler forsikrede. Foretaket kan ikke se at det i aktuelle sak er snakk om et løft av en gjenstand med uventet vekt. Det er heller ikke dokumentert at skaden skjedde under noen form for tidspress, og det er forklart at oppgaven ble gjort av forsikrede og kollegaen fordi de skulle samme vei. Det fremkommer av opplysningene gitt til Nav at aktuelle oppgave var noe som utføres periodevis. Forsikrede var kjent med vekten og det må legges til grunn at forsikrede var godt kjent med strekningen trommelen skulle fraktes ettersom han har jobbet der i mange år.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder krav om utbetaling under yrkesskadeforsikringsloven (yfl.), og reiser spørsmål om hendelsen 1.7.16 er å anse som en arbeidsulykke, jf. yfl. § 11 første ledd bokstav a. Spørsmålet om eventuell årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes ryggplager er ikke vurdert av forsikringsforetaket, og ettersom Finansklagenemndas forutsetter at foretaket har tatt stilling, er dette spørsmålet ikke gjenstand for behandling i nemnda.

Slik saken er opplyst for nemnda, foreligger det ulike beskrivelser av hendelsesforløpet, og nemnda tar først standpunkt til hvilket faktum som skal legges til grunn.

Det er forsikrede som har bevisbyrden, og må sannsynliggjøre at et gitt faktum fremstår som mest sannsynlig, jf. blant andre nemndas avgjørelse 2020-110.

Når det gjelder hvilken betydning de forskjellige beskrivelsene kan tillegges, har Høyesterett i HR-2018-2344-A oppsummert reglene for bevisbedømmelse, jf. avsnitt 39-42. I dommen fremheves at ulike bevis kan ha forskjellig kvalitet og tyngde, og at det ved bevisbedømmelsen vil være særlig viktig å se hva som fremgår av nedtegnelser foretatt i tid nær opp til den begivenhet eller det forhold som skal klarlegges. Dette vil typisk være beskrivelser som fremgår i journalnotatene kort tid etter hendelsen. Mindre vekt bør legges på opplysninger fra parter eller vitner med binding til partene som er gitt etter at tvisten er oppstått, og som står i motstrid eller tegner et noe annet bilde enn tidsnære bevis.

At tidsnære bevis tillegges større vekt enn bevis som har tilkommet senere, må også anses som et utslag av nemndas rent skriftlige saksbehandling, jf. nemndas avgjørelse 2019-093 og 2023-124. Saker som reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for Finansklagenemndas skriftlige saksbehandling blir avvist av nemnda, jf. bl.a. avgjørelse 2018-788, 2018-418 til 2018-421, 2017-688, 2016-475 og 2015-082. For å kunne sannsynliggjøre noe som ikke fremgår av tidsnær dokumentasjon, kreves altså i utgangspunktet muntlig bevisføring for domstolene.

I legenotatet samme dag som hendelsen skjedde, 1.7.16, fremkommer at forsikrede "skulle snu en wiretrommel og vred korsryggen". Samme skadeforklaring fastholdes dagen etter. Videre fremkommer at helsearbeider konsulterer "FAL som etter nøye vurdering lander på at dette er en medisinsk sak og ikke skal registreres som skade". I den tidsnære dokumentasjonen fremstår skadesituasjonen som en ordinær vridning.

Skaden ble ikke meldt til Nav før i 2022. Skademeldingen er signert av samme logistikkleder som forsikrede utførte oppgaven med, og også her fremkommer at forsikrede fikk en vridning i ryggen i forbindelse med at han skulle snu en wiretrommel. I utdypende skadeforklaring til Nav – som forsikrede har sendt inn selv – fremkommer at forsikrede skulle snu trommelen rundt et hjørne og måtte bruke kraft for å gjøre dette og i den forbindelse fikk en vridning/snell i korsryggen, Forsikrede skriver videre "dette er en arbeidsoppgave som utføres periodevis".

I forklaring etter at foretaket avslo å godkjenne skaden, fremkommer en mer detaljert hendelsesbeskrivelse, bl.a. at dette var en oppgave som normalt ble gjort via plattformkran. Det fremkommer videre en nærmere beskrivelse av strekningen de måtte trille trommelen, og at dette var en oppgave de bestemte seg for å gjøre manuelt siden de skulle "sjå på ein annen jobb" som foregikk på utstyrsskaffet. Først i forbindelse med klage fra advokat fremkommer opplysninger om at trommelen satt fast i forbindelse med at den skulle snus rundt hjørnet, og at forsikrede derfor måtte løsne den ved å vri.

Sett hen til nemndas utelukkende skriftlige saksbehandling, samt de strenge kriteriene som stilles av Høyesterett og nemnda, kan nemnda ikke se at det er sannsynliggjort at trommelen satt fast. Nemnda kan heller ikke se at det er sannsynliggjort at det forelå et tidspress eller at forsikrede ble pålagt å gjøre oppgaven. Forsikrede skriver selv til Nav at dette var en oppgave som "utføres periodevis", hvilket tilsier at dette ikke var en helt usedvanlig arbeidsoppgave, selv om det ikke var en del av hans daglige arbeidsoppgaver.

Problemstillingen for nemnda blir i det følgende om hendelsen 1.7.16 er å anse som en arbeidsulykke jf. yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav a, jf. folketrygdloven § 13-3 andre ledd.

Begrepet arbeidsulykke i yfl. § 11 første ledd bokstav a skal forstås på samme måte som i ftrl. § 13-3, jf. Ot.prp.nr. 44 (1988–1989) s. 89. I ftrl. § 13-3 annet ledd defineres to ulike kategorier arbeidsulykker: det markerte ulykkesbegrep ("en plutselig eller uventet ytre hending") og det avdempede ulykkesbegrep ("en konkret tidsbegrenset ytre hending som medførte en påkjenning

eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid").

Partene er enige om at det markerte ulykkesbegrepet ikke kommer til anvendelse, og det rettslige spørsmålet i saken er om hendelsen kan anses som en ulykke etter det avdempede ulykkesbegrepet.

Om anvendelsen av det avdempede ulykkesbegrepet, har Høyesterett i Rt-2009-1626 uttalt at arbeidstakeren må ha:

(...) vært utsatt for en påkjenning eller belastning utenfor arbeidets alminnelige ramme - det må ha skjedd et avvik fra det normale i vedkommende arbeid. Avviket kan enten bestå i at arbeidstakeren har utført oppgaver som ligger utenfor rammene for arbeidet, eller i at ordinært arbeid har blitt gjennomført på en uvanlig måte, men avviket må uansett ha medført en usedvanlig påkjenning eller belastning.

(...)

Det sentrale spørsmål er om oppgaven er en del av vedkommendes normale arbeidsoppgaver, slik at det derfor ikke lå noe ekstraordinært i at oppgaven ble utført.

Det følger av høyesterettspraksis at uttrykket "normale arbeidsoppgaver" skal forstås slik at det ikke stilles krav til at arbeidsoppgaven inngikk i hovedarbeidsoppgavene for arbeidstakeren, jf. blant annet Rt-2007-882 (pallekjennelsen) avsnitt 40.

For at hendelsen skal kunne rubriseres som en arbeidsulykke etter det avdempede ulykkesbegrepet må det altså foreligge en konkret tidsbegrenset ytre hending som har medført en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid.

I flere avgjørelser fra lagmannsrettene, Trygderetten og Finansklagenemnda, har det blitt lagt til grunn at skader som skjer under arbeid i vanskelige omstendigheter, ikke i seg selv kan anses som arbeidsulykker, jf. blant andre LA-2020-124219, TRR-2018-990, nemndas avgjørelser i sak 2015-287 og 2018-639.

Hva som skal til for at utførelsen av en normal arbeidsoppgave medfører en usedvanlig påkjenning eller belastning, har blitt vurdert nærmere i både retts- og nemndspraksis. I tidligere nevnte Rt-2007-882 (pallekjennelsen), avklarte Høyesterett i avsnitt 41 at et "lite avvik fra normal arbeidsprosedyre" ikke vil føre til at hendelsen må betraktes som en arbeidsulykke. Dette gjelder likevel ikke der arbeidstakeren utfører en arbeidsoppgave hvor små avvik fra den normale arbeidsrutinen lett medfører skade eller ulykke. Vurderingen av hvilke tilfeller det foreligger et tilstrekkelig stort avvik fra det som er normalt i skadelidtes arbeid, beror på en samlet vurdering av omstendighetene da skaden ble påført, jf. LB-2018-152131. Vurderingen må videre ta utgangspunkt i hvilke påkjenninger den forsikrede må regne med i det aktuelle yrket, jf. Rt-2006-1642 avsnitt 36 og NOU 1990:20 s. 575. Relevante momenter vil ifølge Navs rundskriv blant annet være om skadelidte hadde mangelfull erfaring eller om arbeidet ble utført under sterkt tidspress. Forsikredes kontroll over situasjonen, herunder om han eller hun hadde handlingsalternativer, er også et relevant moment, jf. FinKN-2021-1293.

Videre uttalte Høyesterett seg nærmere om når en skade etter løft av gjenstander skal omfattes av det avdempede arbeidsulykkesbegrepet i Rt-2007-882 avsnitt 39:

(...) For at skader ved løft av gjenstander skal være omfattet av det avdempede arbeidsulykkesbegrep, må det være tale om løft av spesielt tunge gjenstander, løft av gjenstander med uventet vekt, løft som ligger utenfor arbeidstakerens normale arbeidsoppgaver, eller løft i en vanskelig arbeidsstilling eller under andre ugunstige omstendigheter.

I dette tilfellet er det ikke snakk om et løft, men dytt av en wiretrommel. Trommelen veide etter det opplyste 150 kg, og skulle dyttes over en lengre strekning, som innebar at trommelen måtte

snus/ skifte retning flere ganger.

I avgjørelse 2018-639 skulle forsikrede – en servicetekniker løfte/ bære printere på ca. 100 kg om bord i en båt, da han fikk smerter i ryggen. Som følge av de trange forholdene kunne de bare være to stk. som utførte oppgaven. Utløsende faktor for ryggsmertene var mest sannsynlig en kombinasjon av løfting og vridning ved flytting av utstyret gjennom smale dører og høye dørstokker. Nemnda går gjennom det rettslige utgangspunktet som nevnt ovenfor og sier deretter:

Slik nemnda ser det, ligger den aktuelle arbeidsoppgave innenfor forsikredes normale arbeidsoppgaver som servicetekniker. Dette selv om slike løft normalt gjennomføres ved bruk av hjelpemidler og av flere personer. Den omstendighet at det var første gangen forsikrede leverte printere til et skip, kan heller ikke tillegges vekt. At skipets utforming medførte enkelte vanskeligheter, jf. den høye terskelen og trange gangen, er etter nemndas syn heller ikke tilstrekkelig for å anse at arbeidet medførte en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid. Vekten av printeren var heller ikke uventet.

Nemnda nevner at saken også har visse likhetstrekk med saksforholdet i avgjørelse 2017-693, der forsikrede forsøkte å skyve et gaffelbrett med en vekt på mellom 240-440 kg. Nemnda la til grunn at forsikrede var kjent med vekten til det han skulle flytte, og at det ikke var snakk om et dytt/ forskyvning utenfor hans normale arbeidsoppgaver, eller at han ikke hadde et handlingsalternativ, f.eks. å be om hjelp. Under henvisning til dette kunne nemnda ikke se at det dreide seg om en handling som var omfattet av verken det markerte eller avdempede ulykkesbegrepet.

I nærværende sak var forsikrede kjent med vekten på wiretrommelen, og gjorde dette sammen med en kollega. Slik saken er opplyst for nemnda fremkommer ikke opplysninger som tilsier at de hadde et tidspress på å få flyttet wiren. Det var de selv som tok beslutningen om at de skulle flytte trommelen, ettersom de hadde et ærend i samme retning. Forsikrede har også i skadeforklaringen til Nav opplyst at dette er en oppgave som utføres "periodevis", selv om det senere har fremkommet opplysninger om at dette normalt ble gjort med bruk av plattformkran. Nemnda kan således ikke se at flyttingen av trommelen medførte en ekstraordinær belastning eller påkjenning som var usedvanlig for det arbeidet forsikrede fra tid til annen var satt til å gjøre. Nemnda kan ikke se at dyttingen av trommelen innebar en uvanlig arbeidssituasjon eller at dyttet måtte utføres på en uvanlig måte som tilsier at det avdempede ulykkesbegrepet kommer til anvendelse. Hendelsen kan ikke anses som en arbeidsulykke i lovens forstand.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Birgitte Hagland (leder), Tonje Giertsen (bransjerepresentant), og Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).